

ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ

เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร (ฉบับที่ ๒)

พ.ศ. ๒๕๖๘

โดยที่เป็นการสมควรแก้ไขเพิ่มเติมประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ เพื่อให้เกิดการขับเคลื่อนและส่งเสริมการใช้ยาจากสมุนไพรในระบบบริการสุขภาพอย่างเป็นรูปธรรม ส่งเสริมภูมิปัญญาให้ได้รับการต่อยอด และเป็นการเสริมสร้างความมั่นคงทางยาให้กับประเทศ ซึ่งเป็นไปตามบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญ รวมทั้งเพื่อให้บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพรมีการแก้ไขเพิ่มเติมให้ทันต่อสถานการณ์ในปัจจุบัน

อาศัยอำนาจตามความในข้อ ๘ (๔) แห่งระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรี ว่าด้วยคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๕๑ คณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ จึงออกประกาศไว้ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ให้ยกเลิกความใน ๒. ของ ๒.๑ กลุ่มยาขับลม บรรเทาอาการท้องอืดท้องเฟ้อของกลุ่มที่ ๒ ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพรของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนนท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“2. ยาขมิ้นชัน	รูปแบบยา
ยาแคปซูล ยาเม็ด
ยาแคปซูล (รพ.) ยาเม็ด (รพ.)
บัญชียารายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้
	1. บรรเทาอาการแน่นจุกเสียด ท้องอืดท้องเฟ้อ
2. บรรเทาอาการกลุ่มอาการผิดปกติของทางเดินอาหารส่วนบน (Functional dyspepsia)”

ข้อ ๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๕. ของ ๒.๒ กลุ่มยาบรรเทาอาการท้องผูก ของกลุ่มที่ ๒ ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพรของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนนท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“5. ยาตรีผลา	รูปแบบยา
ยาเม็ด ยาลูกกลอน ยาแคปซูล ยาขง ยามง
บัญชียารายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้
	เป็นยาระบาย บรรเทาอาการท้องผูก”

ข้อ ๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๗. ของกลุ่มที่ ๓ ยารักษากลุ่มอาการสูติศาสตร์รีเวชวิทยา ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้าย ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“7. ยาบำรุงน้ำนม	รูปแบบยา
	ยาชง (รพ.)
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ	บำรุงน้ำนม
ข้อบ่งใช้	เพิ่มปริมาณน้ำนมในสตรีหลังคลอด”

ข้อ ๔ ให้ยกเลิกความใน ๙. ของ ๔.๑ กลุ่มยาแก้ไอ/ แก้วร้อนใน ของกลุ่มที่ ๔ ยารักษา กลุ่มอาการไอ ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้าย ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“9. ยาหำราก	รูปแบบยา
	ยาผง ยาแคปซูล ยาเม็ด
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการไอ กระตุ้นพิชไอ”

ข้อ ๕ ให้ยกเลิกความในกลุ่มที่ ๕ ยารักษากลุ่มอาการของระบบทางเดินหายใจ ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้าย ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“กลุ่มที่ 5 ยารักษากลุ่มอาการของระบบทางเดินหายใจ

5.1 กลุ่มยาบรรเทาอาการไอ / เสมหะ

1. ยาแก้ไอผสมกานพลู	รูปแบบยา
	ยาลูกกลอน (รพ.)
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ
2. ยาแก้ไอผสมมะขามป้อมสูตร	รูปแบบยา
ตำรับที่ 1	ยาน้ำ (รพ.)
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ
3. ยาแก้ไอผสมมะขามป้อมสูตร	รูปแบบยา
ตำรับที่ 2	ยาน้ำ (รพ.)
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ

4.	ยาแก้ไอผสมมะขามป้อมสูตร
ตำรับที่ 3
บัญชี
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	รูปแบบยา
ยาลูกกลอน
รายการยาพื้นฐาน
บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ
5.	ยาแก้ไอผสมมะนาวดอง

บัญชี
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้ | รูปแบบยา
ยาลูกกลอน (รพ.)
รายการยาพื้นฐาน
บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ |
| 6. | ยาแก้ไอพื้นบ้านอีสาน

บัญชี
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้ | รูปแบบยา
ยาน้ำ (รพ.)
รายการยาพื้นฐาน
บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ |
| 7. | ยาตรีผลา

บัญชี
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้ | รูปแบบยา
ยาเม็ด ยาลูกกลอน ยาแคปซูล ยาขง
ยาแคปซูล (รพ.) ยาขง (รพ.)
รายการยาพื้นฐาน
บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ |
| 8. | ยาประสะมะแว้ง

บัญชี
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้ | รูปแบบยา
ยาเม็ด
ยาผง (รพ.) ยาลูกกลอน (รพ.)
รายการยาพื้นฐาน
บรรเทาอาการไอ มีเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ
ช่วยขับเสมหะ |
| 9. | ยาอำมฤควาที

บัญชี
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้ | รูปแบบยา
ยาผง ยาลูกกลอน
ยาผง (รพ.) ยาลูกกลอน (รพ.)
รายการยาพื้นฐาน
บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ |

5.2 กลุ่มยาบรรเทาอาการหวัด

1.	ยาปราบชมพูทวีป

บัญชี | รูปแบบยา
ยาแคปซูล
ยาแคปซูล (รพ.) ยาลูกกลอน (รพ.)
รายการยาพื้นฐาน |
|----|-----------------------------|---|

สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้

1. บรรเทาอาการหวัดในระยะแรก และอาการที่เกิดจากการแพ้อากาศ
2. ใช้สำหรับผู้ป่วยโรคจมูกอักเสบภูมิแพ้ (allergic rhinitis) ที่มีอาการ น้ำมูกไหล (rhinorrhea) คันจมูก (itchy nose) จาม (sneezing) คัดจมูก (nasal congestion)

2. ยาฟ้าทะลายโจร
(ชนิดผง)

รูปแบบยา
ยาแคปซูล ยาเม็ด ยาลูกกลอน
ยาแคปซูล (รพ.) ยาลูกกลอน (รพ.)

บัญชี

รายการยาพื้นฐาน

สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้

1. บรรเทาอาการเจ็บคอ
2. บรรเทาอาการของโรคหวัด (common cold) เช่น เจ็บคอ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ
3. บรรเทาอาการของโรคไข้หวัดใหญ่ที่มีอาการไม่รุนแรง เช่น ไข้ ไอ เจ็บคอ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ อ่อนเพลีย

3. ยาฟ้าทะลายโจร
(ชนิดสารสกัด)

รูปแบบยา
ยาแคปซูล ยาเม็ด

บัญชี

รายการยาพื้นฐาน

สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้

1. บรรเทาอาการของโรคหวัด (common cold) เช่น เจ็บคอ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ
2. บรรเทาอาการของโรคไข้หวัดใหญ่ที่มีอาการไม่รุนแรง เช่น ไข้ ไอ เจ็บคอ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ อ่อนเพลีย

ข้อ ๖ ให้ยกเลิกความใน ๒. ของกลุ่มที่ ๗ ยารักษาอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร ฉบับท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“2. ยาแก้ลมแก้เส้น

รูปแบบยา
ยาผง ยาแคปซูล
ยาผง (รพ.) ยาแคปซูล (รพ.)

บัญชี

รายการยาเฉพาะ

สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้

แก้ลมในเส้น บรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อ
ที่มีอาการมือเท้าชา”

ข้อ ๗ ให้ยกเลิกความใน ๔. ของกลุ่มที่ ๗ ยารักษากลุ่มอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้าย ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“4. ยาไหลสูตรตำรับที่ 1	รูปแบบยา ยาครีม
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการบวม ฟกช้ำ เคล็ดขัดยอก
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการปวดเมื่อย”

ข้อ ๘ ให้ยกเลิกความใน ๑๙. ของกลุ่มที่ ๗ ยารักษากลุ่มอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้าย ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“19. ยาพริก	รูปแบบยา
(ความแรง 0.025 w/w)	ยาเจล
	ยาครีม (รพ.) ยาเจล (รพ.) ยาขี้ผึ้ง (รพ.)
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการปวดข้อ ปวดกล้ามเนื้อ (musculoskeletal pain)”

ข้อ ๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๒๕. ๒๖. และ ๒๗. ของกลุ่มที่ ๗ ยารักษากลุ่มอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“25. ยาไหลสูตรตำรับที่ 2	รูปแบบยา ยาครีม
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย เคล็ดขัดยอก
26. ยาพริก	รูปแบบยา
(ความแรง 0.075 w/w)	ยาโลชั่น ยาครีม
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน

สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการปวดเหตุพยาธิสภาพ ประสาทส่วนปลาย (peripheral neuropathic pain)
27. ยาทาพระเส้น	รูปแบบยา ยาน้ำใช้ภายนอก ยาน้ำใช้ภายนอก (รพ.)
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	แก้ลมจับโปง บรรเทาอาการปวดเนื่องจาก ข้อเข่าเสื่อม แก้ปวดเมื่อย เคล็ด ชัด ยอก”

ข้อ ๑๐ ให้ยกเลิกความใน ๙. ของกลุ่มที่ ๙ ยารักษากลุ่มอาการทางระบบผิวหนัง
ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้าย
ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖
และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“9. ยาวานหางจรเข้ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 87 w/w)	รูปแบบยา ยาเจล
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	ช่วยลดความรุนแรงของผิวหนังอักเสบ ที่เกิดจากรังสีรักษา”

ข้อ ๑๐.๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๑๐. ของกลุ่มที่ ๙ ยารักษากลุ่มอาการทางระบบผิวหนัง
ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้าย
ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“10. ยาหญ้าปักกิ่ง	รูปแบบยา ยาแคปซูล (รพ.) ยาขง (รพ.)
บัญชี	รายการยาเฉพาะ
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	แก้เหงื่อเลื้อยเสีย”

ข้อ ๑๑ ให้ยกเลิกความใน ๑. ของกลุ่มที่ ๑๑ ยาถอนพิษเบื่อเมา ในภาคผนวก ๑
บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการ
พัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“1 ยารางจืด	รูปแบบยา ยาขง (รพ.)
บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	1. ถอนพิษเบื่อเมา 2. บรรเทาพิษยาฆ่าแมลงหรือโลหะหนัก”

ข้อ ๑๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๓. ของกลุ่มที่ ๑๒ ยาลดความอยากบุหรี่ ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“3.	ยาอมสารสกัดหยาุดอกขาว	รูปแบบยา
		ยาอมเม็ดแข็ง
	บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
	สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	ลดความอยากบุหรี่”

ข้อ ๑๓ ให้ยกเลิกความใน ๑. ของกลุ่มที่ ๑๔ ยารักษากลุ่มอาการสมองและระบบประสาท ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“1.	ยาน้ำมันสารสกัดกัญชาที่มี
cannabidiol (CBD) 100 มิลลิกรัม/
มิลลิลิตร และมี delta-9-
tetrahydrocannabinol (THC) ใน
อัตราส่วนที่ CBD : THC มากกว่า
หรือเท่ากับ 20 : 1	รูปแบบยา
ยาหยดในช่องปาก หรือเย็บในช่องปาก
(Oromucosal drops)
	บัญชี	รายการยาเฉพาะ
	สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	1. โรคลมชักรักษายาก
2. โรคลมชักที่ดื้อยา”

ข้อ ๑๔ ให้ยกเลิกความใน ๖. และ ๗. ของกลุ่มที่ ๑๕ ยารักษาอาการอื่น ๆ ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“6.	ยาฟ้าทะลายโจร
(ชนิดผง)	รูปแบบยา
ยาแคปซูล ยาเม็ด
	บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
	สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	ใช้กับผู้ป่วยโควิด 19 ที่มีความรุนแรงน้อย
7.	ยาฟ้าทะลายโจร
(ชนิดสารสกัด)	รูปแบบยา
ยาแคปซูล ยาเม็ด
	บัญชี	รายการยาพื้นฐาน
	สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	ใช้กับผู้ป่วยโควิด 19 ที่มีความรุนแรงน้อย
	บัญชี	รายการยาเฉพาะ
	สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	แก้ลมชัก”

ข้อ ๑๕ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น ๙. ของกลุ่มที่ ๑๕ ยารักษากลุ่มอาการอื่น ๆ ในภาคผนวก ๑ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“๙. ยาศุขไสยาสน์	รูปแบบยา
	ยาแคปซูล ยาผง ยาลูกกลอน (รพ.)
บัญชี	รายการยาเฉพาะ
สรรพคุณ/ข้อบ่งใช้	ช่วยให้นอนหลับ เจริญอาหาร”

ข้อ ๑๖ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของ ๒.๑ กลุ่มยาขับลม บรรเทาอาการท้องอืดท้องเฟ้อของกลุ่มที่ ๒ ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ยาขมิ้นชัน ยาแคปซูล ยาเม็ด ยาแคปซูล (รพ.) ยาเม็ด (รพ.)		บัญชีรายการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	ผงเหง้าขมิ้นชัน [<i>Curcuma longa</i> L.] มีสารสำคัญ curcuminoids ไม่น้อยกว่าร้อยละ 5.0 โดยน้ำหนัก (w/w) และน้ำมันระเหยง่ายไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.0 โดยปริมาตรต่อน้ำหนัก	
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	1. บรรเทาอาการแน่นจุกเสียด ท้องอืด ท้องเฟ้อ 2. บรรเทาอาการผิดปกติของทางเดินอาหารส่วนบน (Functional dyspepsia)	
ขนาดและวิธีใช้	รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม - 1 กรัม วันละ 4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน	
ข้อห้ามใช้	ห้ามใช้กับผู้ที่ท่อน้ำดีอุดตัน หรือผู้ที่ไวต่อยานี้	
คำเตือน	-	
อันตรกิริยา	1) ควรหลีกเลี่ยงการใช้ร่วมกับยา warfarin และ clopidogrel เพราะเพิ่มความเสี่ยงการเกิดเลือดออก เนื่องจากผงขมิ้นชัน (turmeric) มีฤทธิ์ต้านเกล็ดเลือด และต้านการแข็งตัวของเลือด โดยพบรายงานการเพิ่มขึ้นของค่า International Normalized Ratio (INR) เมื่อใช้ร่วมกับยา warfarin และมีรายงานการเกิดเลือดออกเมื่อใช้ร่วมกับยา clopidogrel และ apixaban 2) ควรหลีกเลี่ยงการใช้ร่วมกับยา tacrolimus เพราะผงขมิ้นชันเพิ่มระดับยาในเลือดทำให้เกิดพิษจากยาได้ 3) ควรระวังการใช้ขมิ้นชันขนาดสูง (15 กรัมต่อวัน) ร่วมกับยา paclitaxel เพราะเพิ่มความเสี่ยงการเกิดพิษต่อตับ เนื่องจากขมิ้นชันเพิ่มระดับยา paclitaxel โดยยับยั้งการทำงานของ CYP2C9 และ CYP3A4	

ข้อควรระวัง	- ควรระวังการใช้กับผู้ป่วยโรคหัวใจในถุงน้ำดี ยกเว้นภายใต้การดูแลของแพทย์ - ควรระวังการใช้กับหญิงตั้งครรภ์ ยกเว้นภายใต้การดูแลของแพทย์ - ควรระวังการใช้กับเด็ก เนื่องจากยังไม่มีข้อมูลด้านประสิทธิผลและความปลอดภัย
อาการไม่พึงประสงค์	ผิวหนังอักเสบจากการแพ้
ข้อมูลเพิ่มเติม	1. ขมิ้นชันอาจมีผลต้านฤทธิ์ของยารักษาโรคมะเร็งบางชนิด เช่น camptothecin, chlormethine และ cyclophosphamide อย่างไรก็ตามในปัจจุบันพบงานวิจัยทางคลินิก ที่ใช้ขมิ้นชันเสริมฤทธิ์ยา doxorubicin ซึ่งความเสี่ยงของอันตรกิริยาดำ 2. จากการศึกษาเปรียบเทียบผู้ป่วยที่ใช้ยาขมิ้นชันและยา omeprazole พบว่าทั้งสองกลุ่มได้ผลไม่แตกต่างกัน ในขณะที่ omeprazole มีผลทำให้การดูดซึม vitamin B₁₂ ลดลง 3. จากการศึกษาแนะนำให้ใช้ยาขมิ้นชันในผู้ป่วยกลุ่มอาการผิดปกติของทางเดินอาหารส่วนบน (Functional dyspepsia) ไม่เกิน 28 วัน”

ข้อ ๑๗ ให้ยกเลิกความใน (๙) ของ ๔.๑ กลุ่มยาแก้ไอ/ แก้วร้อนใน ของกลุ่มที่ ๔ ยารักษากลุ่มอาการไอ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติ ด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติ ด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๙) ยาหาราก ยาผง ยาแคปซูล ยาเม็ด

บัญชีรายการยาพื้นฐาน

สูตรตำรับ	ในผงยา 100 กรัม ประกอบด้วย รากย่านาง รากคนทา รากมะเดื่อชุมพร รากชิงชี รากไม้เท้ายายม่อม หนักสิ่งละ 20 กรัม
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการไอ กระทุ้งพิษไข้
ขนาดและวิธีการใช้ยา	ชนิดผง ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 - 1.5 กรัม ละลายน้ำต้มสุกที่ยังอุ่นอยู่ วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร เข้า กลางวัน เย็น เมื่อมีอาการ เด็ก อายุ 6 - 12 ปี รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม - 1 กรัม ละลายน้ำต้มสุกที่ยังอุ่นอยู่ วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร เข้า กลางวัน เย็น เมื่อมีอาการ ชนิดแคปซูลและชนิดเม็ด ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 - 1.5 กรัม วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร เข้า กลางวัน เย็น เมื่อมีอาการ

เด็ก อายุ 6 - 12 ปี

รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม - 1 กรัม วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร เข้า
กลางวัน เย็น เมื่อมีอาการ

ข้อห้ามใช้

-

คำเตือน

-

ข้อควรระวัง

- ไม่แนะนำให้ใช้ในผู้ที่สงสัยว่าเป็นไข้เลือดออก เนื่องจากอาจบดบังอาการของ
ไข้เลือดออก
- หากใช้ยาเป็นเวลานานเกิน 3 วัน แล้วอาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์
- ไม่แนะนำให้ใช้ในหญิงที่มีไข้หวัดหรือใช้ระหว่างมีประจำเดือน

อาการไม่พึงประสงค์

-

ข้อมูลเพิ่มเติม

-”

ข้อ ๑๘ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของ ๕.๑ กลุ่มยาบรรเทาอาการไอ/เสมหะ ของกลุ่มที่ ๕
ยารักษากลุ่มอาการของระบบทางเดินหายใจ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการ
บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง
บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(1) ยาแก้ไอผสมกานพลู ยาลูกกลอน (รพ.)**บัญชีรายการยาพื้นฐาน****สูตรตำรับ**

ในผงยา 100 กรัม ประกอบด้วย
รากชะเอมเทศ หนัก 48 กรัม บัวย หนัก 16 กรัม มะนาวดองแห้ง หนัก 10 กรัม
น้ำตาลกรวด หนัก 4 กรัม พิมเสน เกล็ดสะระแห่น หนักสิ่งละ 3 กรัม เหว้าว่านน้ำ
ผลมะแว้งเครือ ดอกกานพลู เนื้อผลสมอพิเภก เปลือกต้นอบเชย เนื้อผลมะขามป้อม
ดอกเก็กฮวย หล่อฮังก้วย ผิวส้มจีน หนักสิ่งละ 2 กรัม

สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ

ขนาดและวิธีการใช้ยา

อมครั้งละ 200 - 300 มิลลิกรัม เมื่อมีอาการไอ ทุก 4 ชั่วโมง

ข้อห้ามใช้

-

คำเตือน

-

ข้อควรระวัง

-

อาการไม่พึงประสงค์

ท้องเสีย

ข้อมูลเพิ่มเติม

-”

ข้อ ๑๙ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของ ๕.๑ กลุ่มยาบรรเทาอาการไอ/เสมหะ ของกลุ่มที่ ๕
ยารักษากลุ่มอาการของระบบทางเดินหายใจ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการ
บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง
บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(4) ยาแก้ไอผสมมะขามป้อมสูตรตำรับที่ 3 ยาลูกกลอน**บัญชีรายการยาพื้นฐาน**

สูตรตำรับ	ในยา 111.39 กรัม ประกอบด้วย เนื้อผลมะขามป้อม น้ำ 13.25 กรัม รากชะเอมเทศ น้ำ 8.98 กรัม มะนาวดองแห้ง น้ำ 8.74 กรัม ผลมะแว้งเครือ น้ำ 4.4 กรัม หัวเปราะหอม น้ำ 2.23 กรัม ดอกดีปลี น้ำ 1.29 กรัม เนื้อมะขามเปียก น้ำ 0.26 กรัม สารสกัดรากชะเอมเทศ น้ำ 2.37 กรัม
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ
ขนาดและวิธีการใช้ยา	อมครั้งละ 1 - 2 เม็ด (เม็ดละ 90 มิลลิกรัม) วันละ 3 - 4 ครั้ง เมื่อมีอาการ
ข้อห้ามใช้	-
คำเตือน	-
ข้อควรระวัง	ควรระวังการใช้ในผู้ป่วยที่ท้องเสียง่าย เนื่องจากมะขามป้อมมีฤทธิ์เป็นยาระบาย
อาการไม่พึงประสงค์	-
ข้อมูลเพิ่มเติม	-”

ข้อ ๒๐ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของ ๕.๑ กลุ่มยาบรรเทาอาการไอ/เสมหะ ของกลุ่มที่ ๕ ยารักษากลุ่มอาการของระบบทางเดินหายใจ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่องบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(5) ยาแก้ไอผสมมะนาวดอง ยาลูกกลอน (รพ.)**บัญชีรายการยาพื้นฐาน**

สูตรตำรับ	ในผงยา 99 กรัม ประกอบด้วย 1. มะนาวดองแห้ง บัวย น้ำผึ้ง 35 กรัม รากชะเอมเทศ น้ำ 17 กรัม รากชะเอมไทย น้ำผึ้ง 3 กรัม ผลมะแว้งเครือ น้ำผึ้ง 2 กรัม เนื้อผลมะขามป้อม น้ำ 1 กรัม 2. เปลือกอบเชยญวน น้ำ 3 กรัม ดอกกานพลู น้ำ 1 กรัม 3. เกล็ดสระระแห่น้ำ น้ำ 2 กรัม
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ
ขนาดและวิธีการใช้ยา	อมครั้งละ 200 - 300 มิลลิกรัม เมื่อมีอาการไอ ทุก 4 ชั่วโมง
ข้อห้ามใช้	-
คำเตือน	-
ข้อควรระวัง	- ควรระวังการใช้ในผู้ป่วยที่ต้องจำกัดการได้รับโซเดียมต่อวัน เช่น ผู้ป่วยโรคไต ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง หากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน - ไม่ควรใช้ติดต่อกันนานเกิน 15 วัน หากอาการไม่ดีขึ้นควรปรึกษาแพทย์
อาการไม่พึงประสงค์	-
ข้อมูลเพิ่มเติม	-”

ข้อ ๒๑ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของ ๕.๑ กลุ่มยาบรรเทาอาการไอ/เสมหะ ของกลุ่มที่ ๕ ยารักษากลุ่มอาการของระบบทางเดินหายใจ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการ บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๖) ยาแก้ไอพื้นบ้านอีสาน ยาน้ำ (รพ.)	บัญชีรายการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	ในยาน้ำ 100 มิลลิลิตร ประกอบด้วย 1. เนื้อผลมะขามป้อมแห้ง 2 กรัม รากชะเอมไทย 1.8 กรัม เนื้อผลสมอไทย 1.6 กรัม รากชะเอมเทศ หนัก 600 มิลลิลิตร 2. เหง้าขมิ้นอ้อย กะเพราแดง (ทั้งต้น) หนักสิ่งละ 600 มิลลิลิตร ดอกดีปลี เหง้าชิง 200 มิลลิลิตร พริกไทยล่อน ข้าวพลู (ทั้งต้น) หนักสิ่งละ 100 มิลลิลิตร ดอกกานพลู 60 มิลลิลิตร 3. เปลือกสนเหว้สะตุ 400 มิลลิลิตร สารส้มสะตุ 140 มิลลิลิตร 4. โกฐจุฬาลัมพา หนัก 100 มิลลิลิตร 5. น้ำตาลทรายแดง 5 กรัม เกล็ดสะระแห่น 30 มิลลิลิตร น้ำผึ้ง 5 มิลลิลิตร
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ
ขนาดและวิธีการใช้ยา	จิบเมื่อมีอาการไอ ทุก 4 ชั่วโมง
ข้อห้ามใช้	-
คำเตือน	-
ข้อควรระวัง	- ควรระวังการใช้ในผู้ป่วยที่ต้องจำกัดการได้รับโซเดียมต่อวัน เช่น ผู้ป่วยโรคไต ผู้ป่วยโรคความดันโลหิตสูง หากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน - ไม่ควรใช้ติดต่อกันนานเกิน 15 วัน หากอาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์
อาการไม่พึงประสงค์	-
ข้อมูลเพิ่มเติม	-

ข้อ ๒๒ ให้ยกเลิกความใน (๗) ของ ๕.๑ กลุ่มยาบรรเทาอาการไอ/เสมหะ ของกลุ่มที่ ๕ ยารักษากลุ่มอาการของระบบทางเดินหายใจ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการ บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๗) ยาตรีผลา ยาเม็ด ยาลูกกลอน ยาแคปซูล ยาขง ยาแคปซูล (รพ.) ยาขง (รพ.)	บัญชีรายการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	ในผงยา 90 กรัม ประกอบด้วย เนื้อผลสมอไทย เนื้อผลสมอพิเภก เนื้อผลมะขามป้อม หนักสิ่งละ 30 กรัม
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ

ขนาดและวิธีการใช้ยา	ชนิดเม็ด ชนิดลูกกลอน และ ชนิดแคปซูล รับประทานครั้งละ 300 - 600 มิลลิกรัม เมื่อมีอาการไอ วันละ 3 - 4 ครั้ง
	ชนิดขง รับประทานครั้งละ 1 - 2 กรัม ชงน้ำร้อนประมาณ 120 - 200 มิลลิลิตร ทิ้งไว้ 3 - 5 นาที ดื่มในขณะที่ยังอุ่น เมื่อมีอาการไอ ทุก 4 ชั่วโมง
ข้อห้ามใช้	-
คำเตือน	-
ข้อควรระวัง	ควรระวังการใช้ในผู้ป่วยที่ท้องเสียง่าย
อาการไม่พึงประสงค์	ท้องเสีย
ข้อมูลเพิ่มเติม	-”

ข้อ ๒๓ ให้ยกเลิกความใน (๘) ของ ๕.๑ กลุ่มยาบรรเทาอาการไอ/เสมหะ ของกลุ่มที่ ๕ ยารักษากลุ่มอาการของระบบทางเดินหายใจ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(8) ยาประสะมะแว้ง ยาเม็ด ยาผง (รพ.) ยาลูกกลอน (รพ.)		บัญชียาการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	ในผงยา 96 กรัม ประกอบด้วย 1. ผลมะแว้งต้น ผลมะแว้งเครือ หนักสิ่งละ 24 กรัม 2. ใบสวาด ใบตานหม่อน ใบกะเพรา หนักสิ่งละ 12 กรัม 3. เหน้ขมิ้นอ้อย หนัก 9 กรัม สารส้มสะอาด หนัก 3 กรัม	
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการไอ มีเสมหะ ทำให้ชุ่มคอ ช่วยขับเสมหะ	
ขนาดและวิธีการใช้ยา	ชนิดผง ละลายน้ำมะนาวแทรกเกลือรับประทาน ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 - 1.4 กรัม เมื่อมีอาการ เด็ก อายุ 6 - 12 ปี รับประทานครั้งละ 200 - 400 มิลลิกรัม เมื่อมีอาการ ชนิดเม็ดและชนิดลูกกลอน ละลายน้ำมะนาวแทรกเกลือรับประทานหรือใช้อม ผู้ใหญ่ รับประทานครั้งละ 1 - 1.4 กรัม เมื่อมีอาการ เด็ก อายุ 6 - 12 ปี รับประทานครั้งละ 200 - 400 มิลลิกรัม เมื่อมีอาการ	
ข้อห้ามใช้	-	
คำเตือน	-	

- ข้อควรระวัง - ไม่ควรใช้ติดต่อกันนานเกิน 15 วัน หากอาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์
- ไม่ควรใช้น้ำมะนาวแทรกเกลือ กับผู้ป่วยที่ต้องจำกัดการใช้เกลือ

อาการไม่พึงประสงค์ -

ข้อมูลเพิ่มเติม -”

ข้อ ๒๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๙) ของ ๕.๑ กลุ่มยาบรรเทาอาการไอ/เสมหะ ของกลุ่มที่ ๕ ยารักษาอาการของระบบทางเดินหายใจ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“(๙) ยาอำมฤควาที ยามง ยาลูกกลอน ยามง (รพ.) ยาลูกกลอน (รพ.) **บัญชียาการยาพื้นฐาน**

- สูตรตำรับ** ในผงยา 70 กรัม ประกอบด้วย
1. รากชะเอมเทศ หนัก 35 กรัม
 2. โกฐฟุปลา เทียนขาว ลูกผักชีลา เนื้อผลมะขามป้อม เนื้อผลสมอพิเภก หนักสิ่งละ 7 กรัม
- สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้** บรรเทาอาการไอ ขับเสมหะ
- ขนาดและวิธีการใช้ยา** ชนิดผง
- ผู้ใหญ่**
รับประทานครั้งละ 1 กรัม ละลายน้ำกระสายยา ควรดื่มขณะยังอุ่นอยู่ เมื่อมีอาการ
- เด็ก อายุ 6 - 12 ปี**
รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม ละลายน้ำกระสายยา ควรดื่มขณะยังอุ่นอยู่ เมื่อมีอาการ
- น้ำกระสายยาที่ใช้**
ละลายน้ำมะนาวแทรกเกลือ ใช้จิบหรือกวาดคอ
- ชนิดลูกกลอน**
- ผู้ใหญ่**
รับประทานครั้งละ 1 กรัม เมื่อมีอาการ
- เด็ก อายุ 6 - 12 ปี**
รับประทานครั้งละ 500 มิลลิกรัม เมื่อมีอาการ
- ข้อห้ามใช้** -
- คำเตือน** -
- ข้อควรระวัง** ไม่ควรใช้น้ำมะนาวแทรกเกลือ กับผู้ป่วยที่ต้องจำกัดการใช้เกลือ
- อาการไม่พึงประสงค์** -

ข้อมูลเพิ่มเติม ในสูตรตำรับได้ตัดไคร้เครือออก เนื่องจากมีข้อมูลงานวิจัยบ่งชี้ว่าไคร้เครือที่ใช้และมีการจำหน่ายในท้องตลาด เป็นพืชในสกุล *Aristolochia* ซึ่งพืชในสกุล *Aristolochia* มีรายงานพบว่าก่อให้เกิดความเป็นพิษต่อไต (nephrotoxicity) และเมื่อปี ค.ศ. 2002 องค์การอนามัยโลกได้ประกาศให้พืชสกุล *Aristolochia* เป็นสารก่อมะเร็งในมนุษย์”

ข้อ ๒๕ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของ ๕.๒ กลุ่มยาบรรเทาอาการหวัด ของกลุ่มที่ ๕ ยารักษากลุ่มอาการของระบบทางเดินหายใจ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร ฉบับท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่องบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(1) ยาปราบชมพูทวีป	ยาแคปซูล ยาแคปซูล (รพ.) ยาลูกกลอน (รพ.)	บัญชียาการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	ในผงยา 465 กรัม ประกอบด้วย 1. เหมือกปลาหมอ (ทั้งต้น) พริกไทยดำ ใบกัญชาเทศ หนังกิ่งละ 120 กรัม 2. หัสศุณเทศ ดอกกานพลู หนังกิ่งละ 10 กรัม หัวบุนทรอ เนื้อผลสมอเทศ เนื้อผลสมอไทย รากเจตมูลเพลิงแดง เหง้าชิง หนังกิ่งละ 8 กรัม 3. เทียนแดง เทียนตาดักแตน เทียนกลบ หนังกิ่งละ 6 กรัม เทียนดำ โกฐสอ โกฐเขมา ลูกพิลังกาสา ลำพันทางหมู หนังกิ่งละ 4 กรัม 4. ดอกติป्ली การบูร หนังกิ่งละ 2 กรัม ลูกจันทน์ ดอกจันทน์ ลูกกระวาน หนังกิ่งละ 1 กรัม	
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	1. บรรเทาอาการหวัดในระยะแรก และอาการที่เกิดจากการแพ้อากาศ 2. ใช้สำหรับผู้ป่วยโรคจมูกอักเสบภูมิแพ้ (allergic rhinitis) ที่มีอาการ น้ำมูกไหล (rhinorrhea) คันจมูก (itchy nose) จาม (sneezing) คัดจมูก (nasal congestion)	
ขนาดและวิธีการใช้ยา	รับประทานวันละ 3 - 4 กรัม แบ่งให้วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร เข้า กลางวัน เย็น	
ข้อห้ามใช้	- ห้ามใช้เมื่อพบภาวะแทรกซ้อนจากการแพ้อากาศ เช่น ไซนัสอักเสบ การติดเชื้อแบคทีเรียที่มีอาการเจ็บบริเวณไซนัส ไข้สูง น้ำมูกและเสมหะเขียว เป็นต้น - ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ ผู้ที่มีไข้ เด็ก	
คำเตือน	-	
ข้อควรระวัง	- ควรระวังการใช้กับผู้ที่มีความดันเลือดสูง โรคหัวใจ โรคแผลเปื่อยเพปติก และโรคกรดไหลย้อน เนื่องจากเป็นตำรับยารสร้อน - ควรระวังการใช้ยาเกินขนาดในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ ไต หรือทางเดินปัสสาวะ เนื่องจากอาจเกิดพิษจากการบูร	

- ควรระวังการใช้ยานี้ ร่วมกับยา phenytoin, propranolol, theophylline และ rifampicin เนื่องจากตำรับนี้มีพริกไทยในปริมาณสูง

อาการไม่พึงประสงค์ แสบร้อนยอดอก แสบร้อนคอ ท้องผูก ปากแห้งคอแห้ง
ข้อมูลเพิ่มเติม -"

ข้อ ๒๖ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของ ๕.๒ กลุ่มยาบรรเทาอาการหวัด ของกลุ่มที่ ๕ ยารักษาอาการของระบบทางเดินหายใจ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการ บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร ฉบับท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ยาฟ้าทะลายโจร (ชนิดผง) ยาแคปซูล ยาเม็ด ยาลูกกลอน บัญชีรายการยาพื้นฐาน
ยาแคปซูล (รพ.) ยาลูกกลอน (รพ.)

สูตรตำรับ ผงจากส่วนเหนือดินของฟ้าทะลายโจร [*Andrographis paniculata* (Burm.f.) Wall.ex Nees] ที่มีสารสำคัญ total lactone โดยคำนวณเป็น andrographolide ไม่น้อยกว่าร้อยละ 6.0 โดยน้ำหนัก (w/w) และปริมาณ andrographolide ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1.0 โดยน้ำหนัก (w/w)

สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้ 1. บรรเทาอาการเจ็บคอ
2. บรรเทาอาการของโรคหวัด (common cold) เช่น เจ็บคอ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ
3. บรรเทาอาการของโรคไข้หวัดใหญ่ที่มีอาการไม่รุนแรง เช่น ไข้ ไอ เจ็บคอ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ อ่อนเพลีย

ขนาดและวิธีการใช้ยา รับประทานครั้งละ 1.5 - 3 กรัม วันละ 4 ครั้ง หลังอาหารและก่อนนอน
ข้อห้ามใช้ - ห้ามใช้ในผู้ที่มีอาการแพ้ฟ้าทะลายโจร เช่น มีผื่น ปากบวม ตาบวม หน้าบวม
- ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์และหญิงให้นมบุตร เนื่องจากอาจทำให้เกิดทารกวิรูปได้
- ห้ามใช้ฟ้าทะลายโจรสำหรับแก้เจ็บคอในกรณีต่าง ๆ ต่อไปนี้
1. ผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บคอเนื่องจากติดเชื้อ *Streptococcus* group A
2. ผู้ป่วยที่มีประวัติเป็นโรคไตอักเสบ เนื่องจากเคยติดเชื้อ *Streptococcus* group A
3. ผู้ป่วยที่มีประวัติเป็นโรคหัวใจรูห์มาติก
4. ผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บคอเนื่องจากมีการติดเชื้อแบคทีเรีย และมีอาการรุนแรง เช่น มีตุ่มหนองในคอ มีไข้สูง และหนาวสั่น

คำเตือน หากใช้ยานี้แล้วมีผื่น ปากบวม ตาบวม หน้าบวม ให้หยุดทันที และพบแพทย์

อันตรกิริยา -

ข้อควรระวัง - หากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน อาจทำให้แขนขามีอาการชาหรืออ่อนแรง
- หากใช้ติดต่อกันเกิน 3 วัน แล้วไม่ดีขึ้น หรืออาการรุนแรงขึ้น ระหว่างการใช้ยา ควรหยุดใช้ และพบแพทย์

- ควรระวังการใช้ยานี้ร่วมกับสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulants) และยาต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets)
- ควรระวังการใช้ยานี้ร่วมกับยาลดความดันเลือดเพราะอาจเสริมฤทธิ์กันได้
- ควรระวังการใช้ยานี้ร่วมกับยาที่กระบวนการเมแทบอลิซึม ผ่านเอนไซม์ Cytochrome P450 (CYP 450) เนื่องจากฟ้าทะลายโจรมีฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์ CYP 1A2, CYP 2C9 และ CYP 3A4
- ควรระวังการใช้ในผู้ป่วยที่มีอาการของตับผิดปกติ

อาการไม่พึงประสงค์ อาจทำให้เกิดอาการผิดปกติของทางเดินอาหาร เช่น ปวดท้อง ท้องเสีย คลื่นไส้ เบื่ออาหาร วิงเวียนศีรษะ ใจสั่น และอาจเกิดลมพิษได้”

ข้อ ๒๗ ให้ยกเลิกความใน (๓) ของ ๕.๒ กลุ่มยาบรรเทาอาการหวัด ของกลุ่มที่ ๕ ยารักษาอาการของระบบทางเดินหายใจ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร ฉบับท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่องบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๓) ยาฟ้าทะลายโจร (ชนิดสารสกัด) ยาแคปซูล ยาเม็ด		บัญชีรายการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	สารสกัดจากส่วนเหนือดินหรือใบของฟ้าทะลายโจร [<i>Andrographis paniculata</i> (Burm.f.) Wall.ex Nees] ที่สกัดด้วยเอทานอล หรือเอทานอล - น้ำ ที่มีการควบคุมปริมาณ andrographolide	
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	1. บรรเทาอาการของโรคหวัด (common cold) เช่น ไอ เจ็บคอ น้ำมูกไหล มีไข้ 2. บรรเทาอาการของโรคไข้หวัดใหญ่ที่มีอาการไม่รุนแรง เช่น ไข้ ไอ เจ็บคอ ปวดเมื่อยกล้ามเนื้อ อ่อนเพลีย	
ขนาดและวิธีการใช้ยา	รับประทานในขนาดที่มี Andrographolide 60 - 120 มิลลิกรัมต่อวัน โดยแบ่งให้วันละ 3 - 4 ครั้ง หลังอาหาร รับประทานเป็นเวลา 5 - 7 วัน	
ข้อห้ามใช้	- ห้ามใช้ในผู้ที่มีอาการแพ้ฟ้าทะลายโจร เช่น มีผื่น ปากบวม ตาบวม หน้าบวม - ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์และหญิงให้นมบุตร เนื่องจากอาจทำให้เกิดทารกวิรูปได้ - ห้ามใช้ฟ้าทะลายโจรสำหรับแก้เจ็บคอในกรณีต่าง ๆ ต่อไปนี้ 1. ผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บคอเนื่องจากติดเชื้อ <i>Streptococcus</i> group A 2. ผู้ป่วยที่มีประวัติเป็นโรคไตอักเสบ เนื่องจากเคยติดเชื้อ <i>Streptococcus</i> group A 3. ผู้ป่วยที่มีประวัติเป็นโรคหัวใจรูห์มาติก 4. ผู้ป่วยที่มีอาการเจ็บคอเนื่องจากมีการติดเชื้อแบคทีเรีย และมีอาการรุนแรง เช่น มีตุ่มหนองในคอ มีไข้สูง และหนาวสั่น	
คำเตือน	หากใช้ยานี้แล้วมีผื่น ปากบวม ตาบวม หน้าบวม ให้หยุดทันที และพบแพทย์	
อันตรกิริยา	หากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน อาจทำให้แขนขามีอาการชาหรืออ่อนแรง	

- ข้อควรระวัง**
- หากใช้ฟ้าทะลายโจรติดต่อกัน 3 วัน แล้วไม่หาย หรือมีอาการรุนแรงขึ้นระหว่างใช้ยาควรหยุดใช้และพบแพทย์
 - ควรระวังการใช้ยานี้ร่วมกับสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulants) และยาต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets)
 - ควรระวังการใช้ยานี้ร่วมกับยาลดความดันเลือดเพราะอาจเสริมฤทธิ์กันได้
 - ควรระวังการใช้ยานี้ร่วมกับยาที่กระบวนการเมแทบอลิซึม ผ่านเอนไซม์ Cytochrome P450 (CYP 450) เนื่องจากฟ้าทะลายโจรมีฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์ CYP 1A2, CYP 2C9 และ CYP 3A4
 - ควรระวังการใช้ในผู้ป่วยที่มีอาการของตับผิดปกติ
- อาการไม่พึงประสงค์** อาจทำให้เกิดอาการผิดปกติของทางเดินอาหาร เช่น ปวดท้อง ท้องเสีย คลื่นไส้ เบื่ออาหาร วิงเวียนศีรษะ ใจสั่น และอาจเกิดลมพิษได้”

ข้อ ๒๘ ให้ยกเลิกความใน (๒) ของกลุ่มที่ ๗ ยารักษากลุ่มอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๒) ยาแก้ลมแก้เส้น ยาผง ยาแคปซูล ยาผง (รพ.) ยาแคปซูล (รพ.) **บัญชีรายการยาเฉพาะ**
เงื่อนไขการใช้ยา ให้สั่งใช้ยาโดยแพทย์แผนไทย หรือแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการของสถานพยาบาลนั้น ๆ โดยใช้องค์ความรู้การแพทย์แผนไทย

- สูตรตำรับ** ในยา 150 กรัม ประกอบด้วย
 เมล็ดพริกไทย 80 กรัม ใบกัญชา 40 กรัม รากเจตมูลเพลิง 10 กรัม เหง้าขิง 8 กรัม
 เทียนขาวเปลือก 6 กรัม เทียนดำ 4 กรัม เทียนขาว 2 กรัม
- สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้** แก้ลมในเส้น บรรเทาอาการปวดกล้ามเนื้อที่มีอาการมือเท้าชา
- ขนาดและวิธีการใช้ยา** รับประทานครั้งละ 1 - 4 กรัม วันละ 2 ครั้ง ก่อนอาหาร เข้าและเย็น
- น้ำกระสายยา**
 - น้ำผึ้งรวงหรือน้ำส้มซ่า 1 ช้อนชา (5 ซีซี)
 - ถ้าหาน้ำกระสายยาไม่ได้ ให้ใช้น้ำสุกครั้งแก้ว (60 ซีซี) แทน
- ข้อแนะนำการใช้**
 - ควรจ่ายยาให้ผู้ป่วยโดยค่อย ๆ ปรับเพิ่มขนาดยา
 - ควรใช้น้ำผึ้งรวงหรือน้ำซ่าเป็นน้ำกระสายยา จะช่วยลดการเกิดอาการไม่พึงประสงค์จากการใช้ยา
- ข้อห้ามใช้** ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร ผู้ที่มีไข้
- คำเตือน** -
- ข้อควรระวัง** - ควรระวังการใช้ในผู้ป่วยโรคแผลเปื่อยเพปติกและกรดไหลย้อน เนื่องจากเป็นตำรับยารสร้อน

- สำหรับผู้ป่วยเบาหวาน ควรใช้น้ำต้มสุกเป็นกระสาย
- อาการไม่พึงประสงค์** อาจทำให้เกิดอาการเวียนศีรษะ งุนงง คอแห้ง แสบร้อนกลางอกได้
- ข้อมูลเพิ่มเติม** ลมในเส้น เป็นลมที่พัดประจำอยู่ตามเส้นต่าง ๆ ในร่างกาย เช่น ลมจันทกระลา พัดอยู่ในเส้นอิทา สมสฺยทกลา พัดอยู่ในเส้นปิงคลา เมื่อลมเหล่านี้ผิดปกติจะทำให้ผู้ป่วยมีอาการปวดหรือชาตามแนวเส้นที่ลมนั้นพัดประจำหรือบริเวณใกล้เคียง เป็นต้น”

ข้อ ๒๙ ให้ยกเลิกความใน (๔) ของกลุ่มที่ ๗ ยารักษากลุ่มอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้าย ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(4) ยาไหลสูตรตำรับที่ 1 ยาครีม		บัญชียาการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	ยาที่มีปริมาณน้ำมันหอมระเหยง่ายจากเหง้าไหล [<i>Zingiber montanum</i> (Koenig) Link ex Dietr.] ร้อยละ 14 โดยปริมาตรต่อน้ำหนัก (v/w)	
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการบวม ฟกช้ำ เคล็ดขัดยอก	
ขนาดและวิธีการใช้ยา	ทาและถูเบา ๆ บริเวณที่มีอาการวันละ 2 - 3 ครั้ง	
ข้อห้ามใช้	- ห้ามทาบริเวณขอบตาและเนื้อเยื่ออ่อน - ห้ามทาบริเวณผิวหนังที่มีบาดแผลหรือมีแผลเปิด	
คำเตือน	-	
อันตรกิริยา	-	
ข้อควรระวัง	-	
อาการไม่พึงประสงค์	-”	

ข้อ ๓๐ ให้ยกเลิกความใน (๑๗) ของกลุ่มที่ ๗ ยารักษากลุ่มอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้าย ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(17) ยาผสมโคคลานสูตรตำรับที่ 2 ยาต้ม (รพ.)		บัญชียาการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	ในยา 105 กรัม ประกอบด้วย เกลาโคคลาน หนัก 50 กรัม ส่วนเหนือดินทองพันชั่ง หนัก 25 กรัม โดไม้รู้ลัม ผลมะตูมอ่อน หนักสิ่งละ 15 กรัม	
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย	
ขนาดและวิธีการใช้ยา	นำตัวยาทิ้งหมดมาเติมน้ำท่วมตัวยา ต้มน้ำเคี่ยว 3 ส่วนเหลือ 1 ส่วน ต้มครั้งละ 120 - 200 มิลลิลิตร วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร เช้า กลางวัน เย็น	
ข้อห้ามใช้	-	
คำเตือน	-	

ข้อควรระวัง

-

อาการไม่พึงประสงค์

-

ข้อมูลเพิ่มเติม

โคคลานในที่นี้ คือ โปคาน ซึ่งเป็นสมุนไพรที่มีชื่อพฤกษศาสตร์ว่า *Mallotus repandus* (Willd.) Müll. Arg. วงศ์ Euphorbiaceae”

ข้อ ๓๑ ให้ยกเลิกความใน (๑๙) ของกลุ่มที่ ๗ ยารักษาอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูกในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร ฉบับท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(19) ยาพริก (ความแรง 0.025 %w/w) ยาเจล

บัญชีรายการยาพื้นฐาน

ยาครีม (รพ.) ยาเจล (รพ.) ยาขี้ผึ้ง (รพ.)

สูตรตำรับ

ยาที่มีสารสกัดเอทิลแอลกอฮอล์ (95 เปอร์เซ็นต์) จากผลพริกแห้ง [*Capsicum annuum* L., *Capsicum frutescens* L.] โดยควบคุมความแรงของสาร capsaicin ซึ่งเป็นสารที่ได้จากการสกัดผลพริกแห้ง ในผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปร้อยละ 0.025 โดยน้ำหนัก (w/w)

สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้

บรรเทาอาการปวดข้อ ปวดกล้ามเนื้อ (musculoskeletal pain)

ขนาดและวิธีการใช้ยา

ทาบริเวณที่ปวด 3 - 4 ครั้ง ต่อวัน

ข้อห้ามใช้

- ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่แพ้ capsaicin
- ห้ามสัมผัสบริเวณตา

คำเตือน

-

อันตรกิริยา

- การใช้ร่วมกับยารักษาโรคหัวใจ กลุ่ม angiotensin-converting enzyme inhibitor (ACE inhibitor) อาจทำให้เกิดอาการไอเพิ่มขึ้น
- อาจเพิ่มการดูดซึมของยาโรคหอบหืด คือ theophylline ชนิดออกฤทธิ์เนิ่นนาน
- ควรระวังเมื่อใช้ยาพริกร่วมกับยากลุ่มต่อไปนี้
 - Angiotensin converting enzyme inhibitors
 - Anticoagulants
 - Antiplatelet agents
 - Barbiturates
 - Low molecular weight heparins
 - Theophylline
 - Thrombolytic agents

ข้อควรระวัง ควรระวังการใช้ยาพริกบริเวณผิวที่บอบบางหรือบริเวณผิวหนังที่แตก เนื่องจากทำให้เกิดอาการระคายเคือง

อาการไม่พึงประสงค์ ผิวหนังแดง ปวด และแสบร้อน”

ข้อ ๓๒ ให้ยกเลิกความใน (๙) ของกลุ่มที่ ๙ ยารักษากลุ่มอาการทางระบบผิวหนัง ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๙) ยาว่านหางจระเข้ (ไม่น้อยกว่าร้อยละ 87 w/w) ยาเจล **บัญชียารายการยาพื้นฐาน**

สูตรตำรับ	ยาที่มีปริมาณของว่านหางจระเข้ [<i>Aloe vera</i> (L.) Burm.f.] ไม่น้อยกว่าร้อยละ 87 โดยน้ำหนัก (w/w)
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	ช่วยลดความรุนแรงของผิวหนังอักเสบที่เกิดจากรังสีรักษา
ขนาดและวิธีการใช้ยา	- กรณีทาก่อนฉายรังสี ให้ทา ก่อนฉายรังสี อย่างน้อย 35 นาที โดยขนาดการใช้ยา 10 กรัม ต่อพื้นที่ผิว 180 - 200 ตารางนิ้ว - กรณีทาหลังฉายรังสี ให้ทาวนละ 2 ครั้ง เช้า เย็น หรือตามคำแนะนำของแพทย์
ข้อห้ามใช้	-
คำเตือน	หลีกเลี่ยงการทายาบริเวณแผลเปิดลึก
อันตรกิริยา	-
ข้อควรระวัง	ไม่ควรใช้ในผู้ที่มีประวัติแพ้ว่านหางจระเข้ หรือผลิตภัณฑ์ที่ผสมว่านหางจระเข้
อาการไม่พึงประสงค์	อาจทำให้เกิดอาการคัน มีผื่นแดง หรือผื่นแพ้สัมผัสได้ หากมีอาการดังกล่าว ให้หยุดใช้ยา และปรึกษาแพทย์
ข้อมูลเพิ่มเติม	-”

ข้อ ๓๒.๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๑๐) ของกลุ่มที่ ๙ ยารักษากลุ่มอาการทางระบบผิวหนัง ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“(10) ยาหญ้าปักกิ่ง ยาแคปซูล (รพ.) ยาขง (รพ.) **บัญชียารายการยาเฉพาะ**

เงื่อนไขการใช้ยา กรณีใช้แก้ น้ำเหลืองเสีย ให้สั่งใช้ยาโดย แพทย์แผนไทย แพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ประกอบวิชาชีพเวชกรรมที่ผู้อำนวยการหรือหัวหน้าสถานพยาบาลมอบหมาย

สูตรตำรับ	ผงหญ้าปักกิ่ง [<i>Murdannia loriformis</i> (Hassk.) R.S. Rao & Kammathy]
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	แก้ น้ำเหลืองเสีย

ขนาดและวิธีการใช้ยา ชนิดขง

รับประทานครั้งละ 2 - 3 กรัม แชน้ำร้อนประมาณ 120 - 200 มิลลิลิตร

รับประทานวันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร เข้า กลางวัน และเย็น

ชนิดแคปซูล

รับประทานครั้งละ 400 มิลลิกรัม วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหาร เข้า กลางวัน และเย็น

ข้อห้ามใช้

-

คำเตือน

-

อันตรกิริยา

-

ข้อควรระวัง

- ไม่แนะนำให้ใช้ในผู้ที่สงสัยว่าเป็นไข้เลือดออกเนื่องจากอาจบดบังอาการของไข้เลือดออก

- หากใช้ยาเป็นเวลานานเกิน 3 วัน แล้วอาการไม่ดีขึ้นควรปรึกษาแพทย์

อาการไม่พึงประสงค์ -"

ข้อ ๓๓ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของกลุ่มที่ ๑๑ ยาถอนพิษเบื่อเมา ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(1) ยารางจิต	ยาขง (รพ.)	บัญชียาการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	ผงใบรางจิตโตเต็มที [<i>Thunbergia laurifolia</i> Lindl.]	
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	1. ถอนพิษเบื่อเมา 2. บรรเทาพิษยาฆ่าแมลงหรือโลหะหนัก	
ขนาดและวิธีการใช้ยา	ถอนพิษเบื่อเมา	
	ชนิดขง	
	รับประทานครั้งละ 2 - 3 กรัม แชน้ำร้อน 120 - 200 มิลลิลิตร วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหารเช้า กลางวัน และเย็น หรือเมื่อมีอาการ	
	บรรเทาพิษยาฆ่าแมลงหรือโลหะหนัก	
	ชนิดขง	
	รับประทานครั้งละ 2 - 3 กรัม แชน้ำร้อน 120 - 200 มิลลิลิตร วันละ 3 ครั้ง ก่อนอาหารเช้า กลางวัน และเย็น หรือเมื่อมีอาการ	
ข้อห้ามใช้	-	
คำเตือน	-	
อันตรกิริยา	-	
ข้อควรระวัง	- ไม่แนะนำให้ใช้ในผู้ที่สงสัยว่าเป็นไข้เลือดออก เนื่องจากอาจบดบังอาการของไข้เลือดออก - หากใช้ยาเป็นเวลานานเกิน 3 วันแล้ว อาการไม่ดีขึ้น ควรปรึกษาแพทย์	

- ควรระวังการใช้น้ำกับผู้ป่วยเบาหวาน เพราะอาจเกิดภาวะน้ำตาลในเลือดต่ำ
- ควรระวังการใช้น้ำกับผู้ป่วยที่ต้องใช้ยารักษาโรคอย่างต่อเนื่อง เพราะยาร่างจืดอาจเร่งการขับยาเหล่านี้นอกจากร่างกาย ทำให้ประสิทธิภาพของยาลดลง

อาการไม่พึงประสงค์ -”

ข้อ ๓๔ ให้ยกเลิกความใน (๑) ของกลุ่มที่ ๑๔ ยารักษาอาการสมองและระบบประสาท ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๑) ยาน้ำมันสารสกัดกัญชาที่มี cannabidiol (CBD) 100 มิลลิกรัม/มิลลิลิตร และมี delta-9-tetrahydrocannabinol (THC)

ในอัตราส่วนที่ CBD:THC มากกว่าหรือเท่ากับ 20:1

ยาหยดในช่องปาก หรือ เยื่อในช่องปาก (Oromucosal drops)

เงื่อนไขการใช้ยา ให้สั่งใช้โดยกุมารแพทย์ทางระบบประสาทหรือแพทย์ผู้มีความรู้ด้านการรักษาลมชักที่รักษายาก

สูตรตำรับ	สารสกัดกัญชาที่มีการควบคุมปริมาณ cannabidiol (CBD) : delta-9-tetrahydrocannabinol (Δ^9 THC) ในอัตราส่วนมากกว่าหรือเท่ากับ 20 : 1 โดยต้องควบคุมให้มีปริมาณ THC ไม่เกิน 5 mg/mL
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	1. โรคลมชักที่รักษายาก 2. โรคลมชักที่ดื้อยา
ขนาดและวิธีการใช้ยา	- เริ่มให้ยาที่มี CBD ในปริมาณ 1 - 3 mg/kg/day ในเดือนแรก ปรับยาขึ้นช้า ๆ (CBD 1 - 5 mg/kg/day ทุก 2 - 4 สัปดาห์จนคุมชักได้) และไม่มีผลข้างเคียง - ขนาดยาสูงสุดที่ให้ได้ไม่เกิน 25 mg/kg/day โดย THC $\leq$ 0.5 mg/kg/day
ข้อห้ามใช้	1. ห้ามใช้ในภาวะตั้งครรภ์ (หากสงสัยตั้งครรภ์ให้ตรวจ pregnancy test ก่อน) 2. ห้ามใช้ในผู้ที่มีประวัติการแพ้กัญชา (หรือสงสัยว่าแพ้)
คำเตือน	ควรระมัดระวังการใช้ยาในผู้ป่วย ดังต่อไปนี้ 1. ผู้ป่วยที่มีประวัติมีอาการ psychosis หรือป่วยเป็นโรค schizophrenia 2. ผู้ป่วยที่มีประวัติวินิจฉัย uncontrolled mood disorder หรือ uncontrolled aggression/ behavior problem 3. ผู้ป่วยที่มีการทำงานหัวใจผิดปกติ (เฉพาะที่รุนแรง ได้แก่ arrhythmia, coronary disease, cardiomyopathy, prolonged QTc) 4. ในผู้ที่มีประวัติการใช้ยาเสพติดให้โทษมาก่อน 5. ในผู้ที่มีประวัติการใช้ผลิตภัณฑ์ซึ่งมีกัญชาเป็นส่วนประกอบ
อันตรกิริยา	ระวังการใช้น้ำนี้ร่วมกับยา valproate, clobazam, rufinamide, topiramate, zonisamide และ eslicarbazepine

ข้อควรระวัง	ยานี้อาจทำให้ผู้ป่วยมีค่า liver enzyme สูงขึ้น ผู้สั่งใช้ยาต้องมีการติดตามการทำงานของตับอยู่เป็นระยะ โดยเฉพาะผู้ที่ใช้ยา valproate ร่วมด้วย
อาการไม่พึงประสงค์	ยานี้อาจทำให้เกิดอาการง่วงนอน โดยเฉพาะเมื่อใช้ร่วมกับยา clobazam เบื่ออาหาร คลื่นไส้อาเจียน อารมณ์แปรปรวน
ข้อมูลเพิ่มเติม	1. โรคลมชักที่รักษายาก หรือโรคลมชักที่ดื้อยา ให้อ้างอิงนิยามตาม Guideline ของกรมการแพทย์ 2. ยังไม่มีข้อมูลการใช้ในผู้ป่วยเด็กอายุต่ำกว่า 1 ปี”

ข้อ ๓๕ ให้ยกเลิกความใน (๕) ของกลุ่มที่ ๑๕ ยารักษาอาการอื่น ๆ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(5) ยาประสะกัญชา ยาแคปซูล ยาผง (รพ.) ยาแคปซูล (รพ.) **บัญชีรายการยาเฉพาะ**

สูตรตำรับ	ในยาผง 2,000 กรัม ประกอบด้วย เหง้าชิงแห้ง ดอกดีปลี แก่นจันทน์แดง แก่นจันทน์ขาว ใบสะเดา ใบคนทีเขมา อย่างละ 125 กรัม เมล็ดพริกไทยล่อน 250 กรัม ใบกัญชา 1,000 กรัม
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	ช่วยให้นอนหลับ
ขนาดและวิธีการใช้ยา	รับประทานครั้งละ 1 - 2 กรัม ก่อนนอน ควรเริ่มจากขนาดต่ำแล้วจึงค่อย ๆ ปรับเพิ่มขนาดยา น้ำกระสายยาที่ใช้ ได้แก่ น้ำมะพร้าว น้ำผึ้งรวง น้ำส้มซ่า น้ำตาลทราย กระเทียมสด น้ำเบญจทาบิม โดยเลือกให้เหมาะสมกับโรคหรืออาการของผู้ป่วย อาทิเช่น - กรณีที่มีอาการอ่อนเพลีย ไม่มีกำลัง ให้ใช้น้ำมะพร้าว น้ำผึ้งรวง หรือน้ำตาลทราย - กรณีที่มีเสมหะในคอให้ใช้น้ำส้มซ่า - กรณีมีอาการอาหารไม่ย่อย ท้องอืด ท้องเฟ้อ ให้ใช้น้ำกระเทียมสด - กรณีมีอาการท้องเสีย ให้ใช้น้ำเบญจทาบิมต้ม - กรณีหาน้ำกระสายยาไม่ได้ ให้ใช้น้ำสุกครั้งแก้ว (60 ซีซี) แทน
ข้อห้ามใช้	- ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร - ห้ามใช้ร่วมกับยาที่มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง เช่น ยานอนหลับ ยาต้านการชัก - ห้ามใช้ร่วมกับแอลกอฮอล์หรือสิ่งที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่ เนื่องจากมีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง
คำเตือน	-
ข้อควรระวัง	- ควรระวังการรับประทานร่วมกับยาในกลุ่มสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulant) และยาต้านการแข็งตัวของเลือด (antiplatelet)

- ยานี้อาจทำให้วงซึมได้ ควรหลีกเลี่ยงการขับชี่ยานพาหนะ หรือทำงานเกี่ยวกับเครื่องจักรกล
- ควรระวังการใช้ร่วมกันกับตำรับยาแผนไทยที่มีกัญชาปรุงผสมอยู่
- อาการไม่พึงประสงค์**
-
- ข้อมูลเพิ่มเติม**
- แนะนำให้ใช้ในผู้ที่รับประทานอาหารไม่ได้ นอนไม่หลับ
- ตำราอายุรเวทศึกษา ของขุนนิเทศสุขกิจ ระบุว่า 2514. ยาประสะกัญชา แก้ไข้ผอมเหลืองหากำลังมิได้ ให้ตัวสั่นเสียงสั่น เป็นด้วยวาโยธาตุกำเริบ แก้นอนมิหลับ เอาตรีภูก จันทน์ทั้งสอง ใบสะเดา ใบคนที่เขมา พริกอ่อน เสมอภาค ใบกัญชา เท้ายาทั้งหลายทำผง เอาน้ำมะพร้าว น้ำผึ้ง น้ำส้มซ่า น้ำตาลทราย กระเทียมสด น้ำเบญจทับทิม ต้มละลายกิน
- ตำราแพทย์ศาสตร์สงเคราะห์ ร.ศ.128 หน้า 476 ระบุว่า กัญชา แก้ไข้ผอมเหลือง หากำลังมิได้ ให้ตัวสั่นเสียงสั่นเป็นด้วยวาโยธาตุกำเริบ แก้นอนมิหลับ เอาตรีภูก 1 จันทน์ทั้ง 2 ใบสะเดา 1 ใบคนที่เขมา 1 พริกอ่อนเสมอภาค ใบกัญชาเท้ายาทั้งหลาย ทำผง เอาน้ำมะพร้าว น้ำผึ้ง น้ำส้มซ่า น้ำตาลทราย กระเทียมสด น้ำเบญจทับทิม ต้มละลายยากินหายแล

ข้อ ๓๖ ให้ยกเลิกความใน (๖) ของกลุ่มที่ ๑๕ ยารักษากลุ่มอาการอื่น ๆ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

(6) ยาฟ้าทะลายโจร (ชนิดผง) ยาแคปซูล ยาเม็ด	บัญชียาการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	ผงจากส่วนเหนือดินหรือใบของฟ้าทะลายโจร [<i>Andrographis paniculata</i> (Burm.f.) Wall. ex Nees] ที่มีการควบคุมปริมาณ andrographolide
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	ใช้กับผู้ป่วยโรคโควิด 19 ที่มีความรุนแรงน้อย
ขนาดและวิธีการใช้ยา	รับประทาน ยาจากผงฟ้าทะลายโจรที่มี andrographolide 180 มิลลิกรัมต่อวัน โดยแบ่งให้วันละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 5 วัน
ข้อห้ามใช้	- ห้ามใช้ในผู้ที่เคยแพ้ฟ้าทะลายโจร เช่น มีผื่น ปากบวม ตาบวม หน้าบวม - ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์ และสตรีให้นมบุตร เนื่องจากทำให้เกิดทารกวิรูปได้
คำเตือน	- หากใช้ยานี้แล้วมีผื่น ปากบวม ตาบวม หน้าบวม ให้หยุดยาทันที และพบแพทย์
อันตรกิริยา	- ระวังการใช้ยานี้ร่วมกับสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulants) เช่น warfarin, ยากลุ่ม NOACs และยาต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets) - ระวังการใช้ยานี้ร่วมกับยาที่กระบวนการเมแทบอลิซึมผ่านเอนไซม์ cytochrome P450 (CYP450) เนื่องจากฟ้าทะลายโจรมีฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์ CYP1A2 เช่น tamoxifen, CYP2C9 เช่น amitriptyline, phenytoin และ เอนไซม์ CYP3A4 เช่น ยากลุ่ม statins, ยากลุ่ม protease inhibitors และ itraconazole

ข้อควรระวัง	- ระหว่างการใช้ยาหากมีอาการรุนแรงขึ้น ควรพบแพทย์ - หากใช้ยาติดต่อกัน 3 วัน แล้วอาการไม่ดีขึ้น ควรพบแพทย์ - ระวังการใช้ในผู้ป่วยที่มีอาการของตับผิดปกติ - หากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน อาจทำให้แขนขามีอาการชาหรืออ่อนแรง
อาการไม่พึงประสงค์	อาจทำให้เกิดอาการผิดปกติของทางเดินอาหาร เช่น ปวดท้อง ท้องเสีย คลื่นไส้ เบื่ออาหาร วิงเวียนศีรษะ ใจสั่น และอาจเกิดผื่นแพ้ลมพิษได้
ข้อมูลเพิ่มเติม	ยังไม่มีงานวิจัยทางคลินิกในผู้ป่วยโรคโควิด 19 ที่มีอายุต่ำกว่า 12 ปี”

ข้อ ๓๗ ให้ยกเลิกความใน (๗) ของกลุ่มที่ ๑๕ ยารักษาภูมิอาการอื่น ๆ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(7) ยาฟ้าทะลายโจร (ชนิดสารสกัด) ยาแคปซูล ยาเม็ด		บัญชีรายการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	สารสกัดจากส่วนเหนือดินหรือใบของฟ้าทะลายโจร [<i>Andrographis paniculata</i> (Burm.f.) Wall.ex Nees] ที่สกัดด้วยเอทานอล หรือ เอทานอล - น้ำ ที่มีการควบคุมปริมาณ andrographolide	
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	ใช้กับผู้ป่วยโรคโควิด 19 ที่มีความรุนแรงน้อย	
ขนาดและวิธีการใช้ยา	รับประทาน ยาสารสกัดจากฟ้าทะลายโจรที่มี andrographolide 180 มิลลิกรัมต่อวัน โดยแบ่งให้วันละ 3 ครั้ง เป็นเวลา 5 วัน	
ข้อห้ามใช้	- ห้ามใช้ในผู้ที่เคยแพ้ฟ้าทะลายโจร เช่น มีผื่น ปากบวม ตาบวม หน้าบวม - ห้ามใช้ในสตรีมีครรภ์ และสตรีให้นมบุตร เนื่องจากทำให้เกิดทารกวิรูปได้	
คำเตือน	- หากใช้ยานี้แล้วมีผื่น ปากบวม ตาบวม หน้าบวม ให้หยุดยาทันที และพบแพทย์	
อันตรกิริยา	- ระวังการใช้ยานี้ร่วมกับสารกันเลือดเป็นลิ่ม (anticoagulants) เช่น warfarin, ยากลุ่ม NOACs และยาต้านการจับตัวของเกล็ดเลือด (antiplatelets) - ระวังการใช้ยานี้ร่วมกับยาที่กระบวนการเมแทบอลิซึมผ่านเอนไซม์ cytochrome P450 (CYP450) เนื่องจากฟ้าทะลายโจรมีฤทธิ์ยับยั้งเอนไซม์ CYP1A2 เช่น tamoxifen, CYP2C9 เช่น amitriptyline, phenytoin และ เอนไซม์ CYP3A4 เช่น ยากลุ่ม statins, ยากลุ่ม protease inhibitors และ itraconazole	
ข้อควรระวัง	- ระหว่างการใช้ยาหากมีอาการรุนแรงขึ้น ควรพบแพทย์ - หากใช้ยาติดต่อกัน 3 วัน แล้วอาการไม่ดีขึ้น ควรพบแพทย์ - ระวังการใช้ในผู้ป่วยที่มีอาการของตับผิดปกติ - หากใช้ติดต่อกันเป็นเวลานาน อาจทำให้แขนขามีอาการชาหรืออ่อนแรง	
อาการไม่พึงประสงค์	อาจทำให้เกิดอาการผิดปกติของทางเดินอาหาร เช่น ปวดท้อง ท้องเสีย คลื่นไส้ เบื่ออาหาร วิงเวียนศีรษะ ใจสั่น และอาจเกิดผื่นแพ้ลมพิษได้	
ข้อมูลเพิ่มเติม	ยังไม่มีงานวิจัยทางคลินิกในผู้ป่วยโรคโควิด 19 ที่มีอายุต่ำกว่า 12 ปี”	

ข้อ ๓๘ ให้ยกเลิกความใน (๙) ของกลุ่มที่ ๑๕ ยารักษากลุ่มอาการอื่น ๆ ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แบบทำยประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖ และให้ใช้ความต่อไปนี้แทน

“(๙) ยาคุชไสยาสน์ ยาแคปซูล ยาผง ยาลูกกลอน (รพ.)

บัญชียารายการยาเฉพาะ

เงื่อนไขการใช้ยา ให้สั่งใช้ยาโดยแพทย์แผนไทย หรือแพทย์แผนไทยประยุกต์ หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายจากผู้อำนวยการของสถานพยาบาลนั้น ๆ โดยใช้องค์ความรู้การแพทย์แผนไทย

สูตรตำรับ

ในยา 78 กรัม ประกอบด้วย

ใบกัญชา 12 กรัม ดอกดีปลี 11 กรัม เหง้าชิงแห้ง 10 กรัม เมล็ดพริกไทย 9 กรัม ดอกบุนนาค 8 กรัม ลูกจันทน์ 7 กรัม โกฐกระดุก 6 กรัม เทียนดำ 5 กรัม เปลือกต้นสมุลแว้ง 4 กรัม หัสศุนเทศ 3 กรัม ใบสะเดา 2 กรัม การบูร 1 กรัม

สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้

ช่วยให้นอนหลับ เจริญอาหาร

ขนาดและวิธีการใช้ยา

สำหรับอาการนอนไม่หลับ

รับประทานครั้งละ 0.5 - 2 กรัม วันละ 1 - 2 ครั้ง หลังอาหารเช้า ก่อนนอน
สำหรับอาการเบื่ออาหาร

รับประทานครั้งละ 0.5 - 2 กรัม วันละ 1 - 2 ครั้ง ก่อนอาหาร

น้ำกระสายยา

- น้ำผึ้งรวง 1 ช้อนชา (5 ซีซี)
- ถ้าหาน้ำกระสายยาไม่ได้ ให้ใช้น้ำสุกครึ่งแก้ว (60 ซีซี) แทน

ข้อห้ามใช้

ห้ามใช้ในหญิงตั้งครรภ์ หญิงให้นมบุตร ผู้ที่มีไข้

คำเตือน

-

ข้อควรระวัง

- ควรระวังการใช้ยาอย่างต่อเนื่อง โดยเฉพาะอย่างยิ่งในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ ไต เนื่องจากอาจเกิดการสะสมของการบูรและเกิดพิษได้
- ควรระวังการใช้ในผู้ป่วยโรคแผลเปื่อยเพปติกและกรดไหลย้อน เนื่องจากเป็นตำรับยารสร้อน
- ควรระวังใช้ร่วมกับยาที่มีฤทธิ์กดระบบประสาทส่วนกลาง เช่น ยานอนหลับและยาต้านการชัก รวมทั้งแอลกอฮอล์ หรือสิ่งที่มีแอลกอฮอล์ผสมอยู่
- สำหรับผู้ป่วยเบาหวาน ควรใช้น้ำต้มสุกเป็นกระสาย

อาการไม่พึงประสงค์

อาจทำให้เกิดอาการปากแห้ง คอแห้ง หน้าแดงได้

ข้อมูลเพิ่มเติม

1. ขนาดการรับประทานสัมพันธ์กับการเกิดอาการไม่พึงประสงค์โดยขนาดยาที่สูงขึ้น มีโอกาสทำให้เกิดอาการไม่พึงประสงค์มากขึ้นจึงแนะนำให้รับประทานสูงสุดไม่เกินวันละ 4 กรัม เพื่อช่วยให้นอนหลับ
2. การรับประทานโดยใช้น้ำผึ้งรวงเป็นกระสายยาจะช่วยลดอาการแสบร้อนกลางอก”

ข้อ ๓๙ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๕) ของ ๒.๒ กลุ่มยาบรรเทาอาการท้องผูก ของกลุ่มที่ ๒ ยารักษากลุ่มอาการทางระบบทางเดินอาหาร ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“(5) ยาตรีผลา ยาเม็ด ยาลูกกลอน ยาแคปซูล ยาขง ยาผง		บัญชียาการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	ในผงยา 90 กรัม ประกอบด้วย เนื้อผลสมอไทย เนื้อผลสมอพิเภก เนื้อผลมะขามป้อม หนักสิ่งละ 30 กรัม	
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	เป็นยาระบาย บรรเทาอาการท้องผูก	
ขนาดและวิธีการใช้ยา	ชนิดเม็ด ชนิดลูกกลอน และ ชนิดแคปซูล รับประทานครั้งละ 1 - 2 กรัม วันละ 2 ครั้ง ตามกำลังธาตุหนักเบา (ไม่เกินวันละ 4 กรัมต่อวัน)	
	ชนิดขง รับประทานครั้งละ 1 - 2 กรัม ชงน้ำร้อนประมาณ 120 – 200 มิลลิลิตร ทิ้งไว้ 3 - 5 นาที ดื่มในขณะยังอุ่น วันละ 2 ครั้ง ตามกำลังธาตุหนักเบา (ไม่เกินวันละ 4 กรัมต่อวัน)	
	ชนิดผง รับประทานครั้งละ 1 - 2 กรัม ละลายน้ำร้อนประมาณ 120 – 200 มิลลิลิตร ดื่มในขณะยังอุ่น วันละ 2 ครั้ง ตามกำลังธาตุหนักเบา (ไม่เกินวันละ 4 กรัมต่อวัน)	
ข้อห้ามใช้	-	
คำเตือน	-	
ข้อควรระวัง	หากต้องการใช้ยาเกิน 7 วัน ควรปรึกษาแพทย์แผนไทยหรือบุคลากรทางการแพทย์	
อาการไม่พึงประสงค์	-	
ข้อมูลเพิ่มเติม	มีรายงานการศึกษาพบว่า 1. ยานี้ผ่านกระบวนการเมแทบอลิซึมผ่านเอนไซม์ CYP1A2 ดังนั้น จึงควรระวังการใช้ร่วมกับยาที่มี narrow therapeutic index เช่น warfarin, cyclosporine และ digoxin โดยเฉพาะในผู้ป่วยที่มีความผิดปกติของตับ 2. ควรระวังการใช้ร่วมกับยา Clopidogrel ecosprin เนื่องจากมีมะขามป้อมเป็นส่วนประกอบ”	

ข้อ ๔๐ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๗) ของกลุ่มที่ ๓ ยารักษากลุ่มอาการสูติศาสตร์รีเวชวิทยา ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้าย ประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“(7) ยาบำรุงน้ำนม ยาชง (รพ.)

บัญชีรายการยาพื้นฐาน

สูตรตำรับ	ในผงยา 100 กรัม ประกอบด้วย แก่นฝาง รากชะเอมเทศ ผลมะตูม เหง้าขิง เถาวัลย์เปรียง หนังกิ่งละ 20 กรัม
สรรพคุณ	บำรุงน้ำนม
ข้อบ่งใช้	เพิ่มปริมาณน้ำนมในสตรีหลังคลอด
ขนาดและวิธีการใช้ยา	รับประทานครั้งละ 2.5 กรัม แช่น้ำร้อนประมาณ 200 มิลลิลิตร นาน 5 นาที วันละ 3 ครั้ง หลังอาหาร เข้า กลางวัน เย็น เป็นเวลา 3-10 วัน หรือตามแพทย์สั่ง
ข้อห้ามใช้	-
คำเตือน	-
ข้อควรระวัง	-
อาการไม่พึงประสงค์	-
ข้อมูลเพิ่มเติม	ที่มาของตำรับมาจากเภสัชตำรับโรงพยาบาลวังน้ำเย็น จังหวัดสระแก้ว”

ข้อ ๔๑ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒๕) ของกลุ่มที่ ๗ ยารักษากลุ่มอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“(25) ยาไฟลสูตรตำรับที่ 2 ยาครีม

บัญชีรายการยาพื้นฐาน

สูตรตำรับ	ในยา 100 กรัม ประกอบด้วย 1. น้ำมันหอมระเหยง่ายจากเหง้าไพล [<i>Zingiber montanum</i> (Koenig) Link ex Dietr.] ไม่น้อยกว่าร้อยละ 1 โดยปริมาตรต่อน้ำหนัก (v/w) 2. สารสกัดน้ำมันไพล [<i>Zingiber montanum</i> (Koenig) Link ex Dietr.] ที่ได้จากการทอด (hot oil extract) (ที่ได้จากการทอดไพลกับน้ำมันพืช ในสัดส่วนน้ำหนัก 1 ต่อ 1) ไม่น้อยกว่าร้อยละ 10 ในตำรับ 3. การบูร เกร็ดสะระแหน่ หนังก้อย่างละ 1 กรัม
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการปวดเมื่อยตามร่างกาย เคล็ดขัดยอก
ขนาดและวิธีการใช้ยา	ทาและถูเบา ๆ บริเวณที่มีอาการวันละ 2 - 3 ครั้ง
ข้อห้ามใช้	- ห้ามทาบริเวณขอบตาและเนื้อเยื่ออ่อน - ห้ามทาบริเวณผิวหนังที่มีบาดแผลหรือมีแผลเปิด
คำเตือน	-
อันตราย	-

ข้อควรระวัง อาจเกิดอาการผื่นแพ้ในผู้ใช้บางราย
อาการไม่พึงประสงค์ -”

ข้อ ๔๒ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒๖) ของกลุ่มที่ ๗ ยารักษาอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แผนบัตยประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“(26) ยาพริก (ความแรง 0.075 %w/w) ยาโลชั่น ยาครีม		บัญชีรายการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	ยาที่มีสารสกัดเอทิลแอลกอฮอล์ จากผลพริกแห้ง [<i>Capsicum annuum</i> L., <i>Capsicum frutescens</i> L.] โดยควบคุมความแรงของสาร capsaicin ซึ่งเป็นสารที่ได้จากการสกัดผลพริกแห้ง ในผลิตภัณฑ์สำเร็จรูป ร้อยละ 0.075 โดยน้ำหนัก (w/w)	
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	บรรเทาอาการปวดเหตุพยาธิสภาพประสาทส่วนปลาย (peripheral neuropathic pain)	
ขนาดและวิธีการใช้ยา	ทาบริเวณที่ปวด 3 - 4 ครั้ง ต่อวัน	
ข้อห้ามใช้	- ห้ามใช้ในผู้ป่วยที่แพ้ capsaicin - ห้ามสัมผัสบริเวณตา และแผลเปิด	
คำเตือน	-	
อันตรกิริยา	-	
ข้อควรระวัง	ควรระวังการใช้ยาพริกบริเวณผิวหนังที่บอบบาง หรือเนื้อเยื่ออ่อน หรือบริเวณผิวหนังแตก เนื่องจากทำให้เกิดอาการระคายเคือง	
อาการไม่พึงประสงค์	ผิวหนังแดง ปวด และแสบร้อน”	

ข้อ ๔๓ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๒๗) ของกลุ่มที่ ๗ ยารักษาอาการทางกล้ามเนื้อและกระดูก ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แผนบัตยประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“(27) ยาทาพระเส้น ยาน้ำใช้ภายนอก ยาน้ำใช้ภายนอก (รพ.)		บัญชีรายการยาพื้นฐาน
สูตรตำรับ	สารสกัดเอทิลแอลกอฮอล์ 35 - 40 ดีกรี 300 มิลลิลิตร ของ - พริกไทยล่อน เหง้าข่าสด เหง้ากระชายสด หอมแดงสด หัวกระเทียมสด มหาหิงค์ ยาดำ หนักสิ่งละ 2.5 กรัม - ตะไคร้หอมสด ใบขี้เหล็กสด ใบตองแตกสด ใบมะขามสด ใบเลี่ยนสด หนักสิ่งละ 10 กรัม - ใบมะค่าไก่สด 40 กรัม	

สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	แก้ลมจับโปง บรรเทาอาการปวดเนื่องจากข้อเข่าเสื่อม แก้ปวดเมื่อย เคล็ด ขัด ยอก
ขนาดและวิธีการใช้ยา	ใช้ยาประมาณ 2 มิลลิกรัม ทาบริเวณที่ปวด วันละ 3 ครั้ง เข้า กลางวัน เย็น
ข้อห้ามใช้	เป็นยาใช้ภายนอก ห้ามรับประทาน
คำเตือน	ยานี้อาจทำให้เกิดผิวหนังระคายเคือง
ข้อควรระวัง	-
อาการไม่พึงประสงค์	-
ข้อมูลเพิ่มเติม	ยานี้มีอายุหลังจากผลิตไม่เกิน 1 ปี”

ข้อ ๔๔ ให้เพิ่มความต่อไปนี้เป็น (๓) ของกลุ่มที่ ๑๒ ยาลดความอยากบุหรี ในภาคผนวก ๒ บัญชียาจากสมุนไพร ของรายการบัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร แนบท้ายประกาศคณะกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ เรื่อง บัญชียาหลักแห่งชาติด้านสมุนไพร พ.ศ. ๒๕๖๖

“(3) ยามอสสารสกัดหญ้าดอกขาว ยามอมเม็ดแข็ง บัญชีรายการยาพื้นฐาน

สูตรตำรับ	สารสกัดจากหญ้าดอกขาว เตรียมจากหญ้าดอกขาว [<i>Cyanthillium cinereum</i> (L.) ,H.Rob., <i>Vernonia cinerea</i> (L.) Less. (ชื่อพ้อง)] (ส่วนเหนือดิน) ที่สกัดด้วยน้ำร้อน ในอัตราส่วน 1 ต่อ 30 และมีการควบคุมคุณภาพผลิตภัณฑ์สำเร็จรูปให้มี Total Phenolic content ไม่น้อยกว่า 15 มิลลิกรัมต่อเม็ด
สรรพคุณ / ข้อบ่งใช้	ลดความอยากบุหรี
ขนาดและวิธีการใช้ยา	อมครั้งละ 1 - 2 เม็ด วันละ 3 ครั้ง หลังอาหารเช้า กลางวัน และเย็น
ข้อห้ามใช้	-
คำเตือน	การใช้ยาเกินขนาดที่แนะนำทำให้เพิ่มความเสี่ยงในการเกิดอาการไม่พึงประสงค์ เนื่องจากหญ้าดอกขาวมีในเตรทและโพแทสเซียมเป็นองค์ประกอบ
อันตรกิริยา	-
ข้อควรระวัง	ควรระวังการใช้กับผู้ป่วยโรคหัวใจ โรคไต เนื่องจากหญ้าดอกขาวมีโพแทสเซียมสูง
อาการไม่พึงประสงค์	ปากแห้ง คอแห้ง
ข้อมูลเพิ่มเติม	ยังไม่มีข้อมูลด้านความปลอดภัยในสตรีมีครรภ์และสตรีให้นมบุตร”

ข้อ ๔๕ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในราชกิจจานุเบกษาเป็นต้นไป

ประกาศ ณ วันที่ ๑๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘

ประเสริฐ จันทรวงทอง

รองนายกรัฐมนตรี

ประธานกรรมการพัฒนาระบบยาแห่งชาติ